

ПОЛОЖЕНИЕ

о проведении II муниципальных чтений имени Равиля Сайфутдинова, посвященные творчеству поэта, педагога Равиля Сайфутдинова

Укытучы, шагыйрь Равил Сэйфетдинов ижатына багышланган II муниципаль Равил Сэйфетдинов укуларын үткэрү турында нигезләмә

Оештыручылар:	Организаторы:
Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф идарәсе	Управление образования Исполнительного комитета Зеленодольского муниципального района Республики Татарстан
Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районы «Аерым предметлар тирәнтен өйрәнелә торган 16 нчы урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе	Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя общеобразовательная школа №16 с углубленным изучением отдельных предметов Зеленодольского муниципального района Республики Татарстан»
«Кызылбай урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль казна гомуми белем бирү учреждениесе, Курган өлкәсе	Муниципальное казённое общеобразовательное учреждение «Кызылбаевская средняя общеобразовательная школа», Курганская область
<p>I. Гомуми нигезләмәләр (шартлар)</p> <p>1.1. Әлеге Нигезләмә Равил Сэйфетдинов исемдәге II Муниципаль укуларның статусын, максатларын һәм бурычларын, оештыру һәм үткэрү тәртибен (алга таба – Конкурс), аны үткэрү форматын, шартларын һәм вакытын (срокларын), катнашучыларга һәм конкурс эшләренә карата таләпләрне билгели.</p> <p>II. Конкурстың максаты һәм бурычлары</p> <p>2.1. Конкурстың максаты – укучыларның ижади потенциалын ачыклау, аларны шагыйрь, педагог Равил Сэйфетдиновның ижади мирасына жәлеп итү</p> <p>2.2. Конкурстың бурычлары:</p>	<p>I. Общие положения</p> <p>1.1. Настоящее Положение определяет статус, цели и задачи, порядок организации и проведения II Муниципальных чтений имени Равиля Сайфутдинова (далее – Конкурс), формат, условия и сроки его проведения, требования к участникам и конкурсным работам.</p> <p>II. Цели и задачи Конкурса</p> <p>2.1. Целью Конкурса является выявление творческого потенциала обучающихся, приобщение их к творческому наследию поэта, педагога Равиля Сайфутдинова</p> <p>2.2. Задачи Конкурса: - создание площадки для изучения творческого наследия Равиля Сайфутдинова</p>

<p>- Равил Сәйфетдиновның ижади мирасын өйрәнү өчен майданчык булдыру;</p> <p>- шагыйрь, педагог Равил Сәйфетдиновның тормыш юлын өйрәнү, ижади мирасын пропагандалау һәм популярлаштыру;</p> <p>- үсеп килүче буынны патриотизм һәм кече Ватанга мэхэббәт рухында тәрбияләү;</p> <p>- талантлы, ижади фикер йөртә торган балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү, аларны фәнни-тикшеренү һәм ижади эшчәнлеккә тарту;</p> <p>- укытучылар эшчәнлегенә алдынгы тәҗрибәсен тарату.</p> <p>III. Конкурста катнашучылар</p> <p>3.1. Конкурста Яшел Үзән муниципаль районы мәктәпләренә, “Кызылбай урта гомуми белем бирү мәктәбе” муниципаль казна гомуми белем бирү учреждениесенә 1-11 нче сыйныф укучылары һәм укытучылар катнаша ала.</p> <p>3.2. Конкурста катнашучыларның яшь төркемнәре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече төркем – 1-4 нче сыйныфлар; - урта төркем – 5-8 нче сыйныфлар; - өлкән төркем – 9-11 нче сыйныфлар; - педагоглар (укытучылар), мәктәп хезмәткәрләре. <p>Җиңүчеләр һәм призерлар һәр яшь категориясендә билгеләнәчәк.</p> <p>IV. Конкурсны үткәру шартлары</p> <p>4.1. Конкурсны үткәру вакыты: Гаризалар һәм эшләр 2021 нче елның 1 нче ноябрәнән 25 нче ноябрә кадәр кабул ителә; Тәкъдим ителгән материалларны бәяләү – 2021 нче елның 26-28 нче ноябре;</p> <p>ZOOM-конференция платформасында конференциягә йомгак ясау – 2021 нче елның 1 нче декабре</p>	<p>- изучение жизненного пути, пропаганда и популяризация творческого наследия поэта, педагога Рауиля Сайфутдинова;</p> <p>- воспитание подрастающего поколения в духе патриотизма и любви к малой Родине;</p> <p>- выявление и поддержка талантливых, творчески мыслящих детей и приобщение их к научно-исследовательской и творческой деятельности;</p> <p>- распространение передового опыта педагогической деятельности учителей.</p> <p>III. Участники конкурса</p> <p>3.1. В Конкурсе могут принять участие обучающиеся 1-11 классов и педагоги образовательных организаций Зеленодольского муниципального района, Муниципального казённого общеобразовательного учреждения "Кызылбаевская средняя общеобразовательная школа"</p> <p>3.2. Возрастные группы участников Конкурса:</p> <ul style="list-style-type: none"> - младшая группа – 1-4 классы; - средняя группа – 5-8 классы; - старшая группа – 9-11 классы; - педагоги, работники ОУ. <p>Победители и призеры будут определяться в каждой возрастной категории.</p> <p>IV. Условия проведения конкурса</p> <p>4.1. Сроки Проведения Конкурса: Прием заявок и работ – с 1 по 25 ноября 2021 года; Оценка представленных материалов – с 26 по 28 ноября 2021 года;</p> <p>Очный тур на платформе ZOOM-конференции (подведение итогов конференции) – 1 декабря 2021 года</p> <p>4.2. К участию в Конкурсе допускаются работы, выполненные на</p>
---	---

<p>4.2. Конкурста татар, рус телләрендә башкарылган эшләр катнаша ала.</p> <p>4.3. Конкурс дистанцион рәвештә үткәрелә, ZOOM-конференция платформасында онлайн форматта йомгак ясала.</p> <p>4.4. Конкурса эшләр түбәндәге номинацияләр буенча тәкъдим ителергә мөмкин:</p> <p>1. Равил Сәйфетдинов әсәрләрен уку бәйгесе Эшләр видеоязма форматында кабул ителә. Видеоязмага таләпләр: тавыш һәм сурәтнең төгәллеге һәм сыйфаты, видеоязма күләме 300 МВ артык түгел, avi, mp4 видеоязма форматы; уку тәртибен сакларга (үз фамилияңне, исемеңне, уку урынын, автор исемен, әсәрне атарга; әсәрне яттан укырга).</p> <p>2. «Каләм тибрәтү» конкурсы Конкурста катнашучылар үзләре иҗат иткән шигырьләрен тәкъдим итә. Эшләр электрон рәвештә бер файлда күрсәтелә.</p> <p>3. «Равил Сәйфетдинов балалар күзлегенән» конкурсы Катнашучылар Равил Сәйфетдиновның әсәрләре буенча ясалган рәсемнәрне тәкъдим итәләр. Конкурса А4 кәгазгә төсле башкаруда төрле чаралар кулланып ясалган рәсемнәр кабул ителә.</p> <p>4. Равил Сәйфетдиновның тормышы һәм иҗаты буенча тикшеренү һәм проект эшләре конкурсы Тикшеренү эше фәнни эшләргә куелган таләпләргә туры китереп башкарылырга тиеш. Эшне дәрәҗә һәм төгәл башкару яшь авторның фәнни әзерлеген һәм гомуми культурасын күрсәтә, эшне укырга һәм бәяләргә ярдәм итә.</p>	<p>татарском, русском и английских языках.</p> <p>4.3. Конкурс проводится дистанционно, подведение итогов в онлайн формате на платформе ZOOM-конференции</p> <p>4.4. На Конкурс могут быть представлены работы по следующим номинациям:</p> <p>1. Конкурс чтецов произведений Равиля Сайфутдинова Работы принимаются в формате видеозаписи. Требования к видеозаписи: четкость и качество звука и изображения, объем видеозаписи не более 300 МВ, формат видеозаписи avi, mp4; соблюдать порядок чтения (назвать свои фамилию и имя, место учебы; назвать автора; назвать произведение; прочитать произведение наизусть).</p> <p>2. Конкурс «Проба пера» Участники Конкурса представляют стихи собственного сочинения. Работы предоставляются в электронном виде в одном файле.</p> <p>3. Конкурс «Равиль Сайфутдинов глазами детей» Участники предоставляют рисунки, выполненные по произведениям Равиля Сайфутдинова. На Конкурс принимаются изображения рисунков, выполненные в цветном исполнении на бумаге А4 с использованием средств для рисования.</p> <p>4. Конкурс исследовательских и проектных работ по жизни и творчеству Равиля Сайфутдинова К исследовательской работе школьника, ее оформлению предъявляются те же требования, что и к любой научной работе. Необходимо придерживаться стандартов и правил, выработанных за многие годы в научной литературе.</p>
---	--

<p>1) Текстны жыю таләпләре – А4; битнең кырыйлары: өстән һәм астан – 2 см, сул яктан – 3 см, уң яктан – 1,5 см; Times New Roman шрифты; 14 нче кегль; юл аралары интервалы 1,5.</p> <p>2) Библиографик мәгълүматлар түбәндә күрсәтелгән үрнәк буенча тутырыла: Фамилия И. А.и. Китап исеме. – Шәһәр исеме: Нәшрият, басылу елы. – Битләр саны.</p> <p>3) Сылтамалар абзац яки жөмлә ахырында бирелә. Квадрат жәяләр эчендә, әдәбият исемлегендәге номерына карап, мәгълүмат чыганагының номеры һәм нокталы өтердән соң бит саны языла [3; 94 б.].</p> <p>4) Эшнең беренче бите – титул бит (1 нче кушымтаны карагыз). Татар телендә язылган эшнең титул бите татар телендә булуы мәжбүри.</p> <p>5) Титул битеннән соң эшнең эчтәлеге бирелә. Анда барысы да стандарт схема буенча язылырга тиеш: эчтәлек, кереш сүз, ...нче бүлек, йомгак, әдәбият исемлеге, кушымта.</p> <p>6) Битләр саны титул битеннән башлап санала (титул битенә сан куелмый) һәм кушымтага кадәр дәвам итә. Битләрнең номерлары астагы уң почмакта куелырга тиеш.</p> <p>7) Кушымтада теоретик һәм гамәли эшчәнлекнең нәтижәләре: таблицалар, графиклар, диаграммалар, рәсемнәр, схемалар һ.б. рәвешендә урнаштырылырга мөмкин; битләр саны чикләнмәгән.</p> <p>8) Эшнең «ЭЧТӨЛЕК», «КЕРЕШ СҮЗ», БҮЛЕК ИСЕМЕ, «ЙОМГАК», «ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ» кебек төп бүлекләренә куштырнаксыз, калын баш хәрефләр белән уртада языла, параграф исемнәре (беренче хәреф баш</p>	<p>Правильное оформление работы говорит о научной и общей культуре юного исследователя, делает работу удобной для чтения и оценки.</p> <p>1) Рекомендуемое форматирование текста - А4, поля: сверху и снизу - 2 см, слева - 3 см, справа - 1,5 см; шрифт Times New Roman, 14-й кегль, межстрочный интервал 1,5;</p> <p>2) Оформление библиографических данных - по образцу: Фамилия И. О. Название книги. - Город издания: Издательство, год издания. -Кол-во страниц.</p> <p>3) Ссылки размещаются в конце предложения или абзаца по мере упоминания. В тексте в квадратных скобках указывается номер источника информации согласно списку использованной литературы и после точки с запятой номер страницы [3, с. 94].</p> <p>4) Первая страница работы представляет собой титульный лист (Приложение 1).</p> <p>5) Оглавление следует за титульным листом и выполняется по схеме: введение, глава ..., заключение (выводы), список литературы, приложение.</p> <p>6) Нумерация страниц начинается с титульного листа (при этом на нем самом номер не указывается) и заканчивается приложениями. Номера страниц должны располагаться в правом нижнем углу.</p> <p>7) В приложении могут быть представлены результаты теоретической и практической деятельности в виде таблиц, графиков, диаграмм, рисунков, схем и др.; нет ограничения по количеству страниц.</p> <p>8) Заголовки основных частей работы «СОДЕРЖАНИЕ», «ВВЕДЕНИЕ», НАЗВАНИЯ ГЛАВ, «СПИСОК</p>
---	---

хәрефтән языла) юл хәрефләре белән уртада языла. Бүлек исемнән соң нокта куелмый. Бүлек исеме битнең башында урнаштырыла.

9) Эшнең һәр структур өлешен яңа биттән башларга кирәк.

Эшләр рус, татар телләрендә башкарылырга мөмкин. Эшнең күләме һәм битләр саны чикләнмәгән.

5. Иң яхшы дәрес эшкәртмәсе конкурсы

Педагогик хезмәткәрләр дәресләр, сыйныф сәгатьләре һәм шагыйрь, педагог Равил Сәйфетдиновның тормыш юлы һәм ижатын өйрәнү буенча сыйныфтан тыш чаралар тәкъдим итә. Материаллар электрон форматта тапшырылырга тиеш.

4.5. Конкурста катнашу өчен 2021 нче елның 26 нче ноябрена кадәр Оештыру комитетына гариза һәм ижади эш жиберергә кирәк:

gismatullina.81@mail.ru

4.6. Барлык кызыксындырган сораулар буенча туган тел (татар) теле һәм әдәбияты укытучысы Гыйсмәтуллина Гүзәлия Наил кызына мөрәжәгать итәргә, тел. 8-917-233-83-63

V. Конкурса йомгак ясау

5.1. Конкурса йомгак ясау 2021 нче елның 1 нче декабрена онлайн-форматта узачак, сылтама өстәмә рәвештә жибереләчәк.

5.2. Конкурс нәтижеләре турында мәгълүмат «ТР ЗМР 16 нчы урта гомуми белем бирү мәктәбе» сайтында урнаштырылачак https://edu.tatar.ru/z_dol/sch16

VI. Равил Сәйфетдинов эсәрләре мәктәпнең рәсми сайтына урнаштырылган

https://edu.tatar.ru/z_dol/sch16

ЛИТЕРАТУРЫ», «ЗАКЛЮЧЕНИЕ», «ПРИЛОЖЕНИЕ» пишутся без кавычек, прописными буквами жирным шрифтом с выравниванием по центру, а заголовки параграфов – строчными (кроме первой прописной) также с выравниванием по центру. Переносы в заголовках не допускаются. Точку в конце заголовка не ставят. Заголовок от текста отделяют одним пробелом. Нельзя печатать заголовок в конце страницы.

9) Каждую структурную часть работы следует начинать с нового листа.

Работы могут быть выполнены на русском, татарском языках. Объем и количество страниц работы не ограничены.

5. Конкурс на лучшую разработку урока

Педагогические работники предоставляют разработки уроков, классных часов и внеклассных мероприятий по изучению жизни и творчества поэта, педагога Рауиля Сайфутдинова. Материалы должны быть представлены в электронном виде.

4.5. Для участия в Конкурсе необходимо направить заявку участника и творческую работу в организационный комитет до 26 ноября 2021 года на электронный адрес: gismatullina.81@mail.ru

4.6. По всем интересующим вопросам обращаться к учителю родного (татарского) языка и литературы Гисматуллиной Гузелие Наилевне, тел. 8-917-233-83-63

V. Подведение итогов Конкурса

5.1. Подведение итогов Конкурса состоится 1 декабря 2021 года в онлайн-формате, ссылка будет направлена дополнительно.

	<p>5.2. Информация об итогах Конкурса будет размещена на сайте МБОУ «СОШ №16 ЗМР РТ» https://edu.tatar.ru/z_dol/sch16</p> <p>VI. Произведения Равиля Сайфутдинова размещены на официальном сайте МБОУ «СОШ №16 ЗМР РТ» https://edu.tatar.ru/z_dol/sch16</p>
--	--

Образец титульного листа/ Титул битенең үрнәге

Название учебного заведения (полностью)/ Уку йортының исеме
(шрифт Times New Roman, 14-й кегль)

Исследовательская работа/ Тикшеренү эше
Тема: «**Наименование работы**»/ Тема: «**Эшнең исеме**»
(шрифт Times New Roman, 16-й кегль)

Эшнең авторы:
Автор работы: (14-й кегль)
Фамилия, имя (полностью), класс,
учебное заведение
Фәнни житәкче:
Руководитель:
ФИО (полностью), должность
(14-й кегль)

Населенный пункт/год (14-й кегль)
Торак пункт/ел

Катнашучының гаризасы

Ф.И.О. участника / Катнашучының Ф. И. А.и.	
Тема работы / Эшнел темасы	
Почтовый адрес места жительства участника / Катнашучының өй адресы	
Телефон участника/ Катнашучының телефоны	
Адрес электронной почты участника / Катнашучының электрон почтасы	
Ф.И.О. научного руководителя (учителя) / Фәнни жетекченел (укытучының) Ф. И. А.и.	
Телефон научного руководителя (учителя) / Фәнни жетекченел (укытучының) телефоны	
Название места учебы участника и работы научного руководителя (общеобразовательного учреждения) / Катнашучының, фәнни жетекченел (укытучының) уку һәм эш урыннары (уку йортының)	
Почтовый адрес общеобразовательного учреждения / Уку йортының почта адресы	

Тарихи белешмә

«Мөгаллим дә, шагыйрь дә булган сәләтле шәхес»

Илдар Юзеев

Сәйфетдинов Равил Гарәфетдин улы 1938 нче елның 14 нче октябрдә Яшел Үзән районының Мулла Иле авылында туган. Урта мәктәпне бетергәч, 1965-1961 нче елларда Казан дәүләт университетында укыган. 1961-1963 нче елларда Самара өлкәсендәге Гали урта мәктәбдә укытучы булып эшләгән. 1963-2007 нче елларда берөзлексез Мулла Иле мәктәбдә хезмәт иткән: авыл мөгаллиме буларак, татар теле һәм әдәбияты, рус теле һәм әдәбияты, немец теле, гарәп теле, дин тарихы фәннәрен укыткан. 1968-1970 нче елларда – завуч, 1971-2000 нче елларда мәктәп директоры булган. Ул – Россиянең мөғариф отличнигы, Татарстанның атказанган укытучысы, СССР мөғариф министрлыгының Мактау Грамотасы белән бүләкләнгән. Республика матбугатында педагогик хезмәтләре, әдәби эсәрләре әледән-әле басылып тора. Равил хәзрәт Сәйфетдин 2005 нче елдан алып Мулла Иле мәчете имам-хатыйбы вазифаларын башкарды. 2017 нче елда рухи-әхлакый традицияләрне үстерүдә, тынычлык һәм конфессияара килешүне ныгытуда зур көч куйганы өчен Татарстан Республикасы Президентының Рәхмәт хаты белән бүләкләнде. 2018 нче елның 10 нче февралендә вафат.

Равил Сәйфетдиновның басылып чыккан кайбер эсәрләре исемлеге

Кышкы каникулда // Яшь сталинчы, 1952, 10 гыйнвар.

Этюд // Татарстан яшьләре, 1957, 20 июнь.

Унсигез яшь // Татарстан яшьләре, 1958, 18 март.

Казашка // Казахстанская правда, 1958, 5 ноябрь.

Бер көн // Татарстан яшьләре, 1960, 4 октябрь.

Мәрмәр ташны үбә таң жиле // Татарстан яшьләре, 1960, 10 ноябрь.

Ватаныма // Татарстан яшьләре, 1960, 5 декабрь.

Күңел онытмас // Совет Татарстаны, 1961.

Шигырьләр // Совет әдәбияты, 1961, 6 сан.

Ферма кызына // Ярыш, 1961, 2 июль.

Шигырьләр // Совет әдәбияты, 1961, № 8.

Шигырьләр // Совет әдәбияты, 1968, № 8.

Мулла Иле мәктәбе тарихыннан // Идел ягы, 1970, 2 июнь.

Мәктәп өчен туган зат // Идел ягы, 1977, 5 гыйнвар.

Үкласста сочинение яздыру һәм аңа анализ ясау // Совет мәктәбе, 1977, №2.

Киң колач белән // Идел ягы, 1979, 7 февраль.

Ижәт кешеләре авылда // Социалистик Татарстан, 1979, 10 август.

Чын кеше турында сөйлим // Идел ягы, 1980, 16 гыйнвар.

Безнеңүзешчән артистлар // Идел ягы, 1980, 12 апрель.

Удар хезмәткә рухландыралар // Идел ягы, 1981, 29 май.

Шигырьләр // Совет мәктәбе, 1981 № 7.

Эш шатлык китерә // Идел ягы, 1981, 7 ноябрь.

Ай, ул май заводы // Совет Татарстаны, 1982, 27 гыйнвар.

Әдәбият укытуда жирле материаллар // Совет мәктәбе, 1982, № 2.
Минем бик яхшы күршеләрем // Идел ягы, 1982, 4 август.
Аны хезмәт яшәртә // Идел ягы, 1982, 9 октябрь.
Булачак шатлык белән яши // Идел ягы, 1983, 11 ноябрь.
Озату кичәсе // Идел ягы, 1984, 20 октябрь.
Районда әдәбият атналыгы // Идел ягы, 1985, 29 март.
Авылдашлар Гөлсемне онытмыйлар // Идел ягы, 1985, 15 май.
Бурычлар үтәлерлек // Идел ягы, 1986, 18 февраль.
Содружество кафедр и школы // Совет мәктәбе, 1987, № 2.
Аяз Гыйләжәв белән очрашу // Идел ягы, 1987, 26 декабрь.
“Язгы ажаган” романы буенча конференция-диспут // Совет мәктәбе, 1988, № 7.
Гаилә традициясе буенча // Идел ягы, 1989, 25 апрель.
Д.Лондонның “Яшәүгә мөхәббәт” хикәясе буенча дәрәс-конференция // Мәгариф, 1990, № 1.
Авыл юбилее // Идел ягы, 1990.
Татар мәктәбе // Идел ягы, 1991, 23 февраль.
Тел белү – ярты бәхет // Шәһри Казан, 1991, № 207.
Шигырьләр // Ватаным Татарстан, 1991, 26 апрель.
Шигырьләр // Татарстан хәбәрләре, 1994, 11 февраль.
Гомерлек юксыну // Яшел Үзән, 1995, 7 май.
Безнең авыл муласы // Ватаным Татарстан, 1996, 19 апрель.
Мулла Иле – изге жир // Мәгариф, 1996, №11.
Яшьлек яши безнең йөрәктә. Шигырьләр жыентыгы // Яшел Үзән, 1997.
Эшен – эзен // Мәгарифәт, 1997, 9 май.
Мулла Иле авылы булсын да // Яшел Үзән, 1997, 10 июнь.
Матурлык // Ватаным Татарстан, 1997, 17 октябрь.
Шигырьләр // Мәгариф, 1997, № 11.
Хәсән Туфан турында истәлекләрем // Яшел Үзән, 2000, 8 декабрь.
Что я думаю о суверенитете // Казанские ведомости, 2000.
Дәһшәтле елларда // Яшел Үзән, 2000, 1 февраль.
Кичке шәфәкь. Шигырьләр жыентыгы // Казан, 2001.
Шагыйрь Роберт Әхмәтжанов ижаты турында // Ватаным Татарстан, 2001, 18 апрель.
Һәйкәлләре монда әтиләрнең // Ватаным Татарстан, 2001, 20 июль.
Һәвәскәр галим // Яшел Үзән, 2001, 20 ноябрь.
Кара кеше // Ватаным Татарстан, 2002, 20 декабрь.
Мулла Иле – изге жир // Сборник материалов научно-практической конференции “Историко-культурное наследие Зеленодольского района”, г. Зеленодольск, 2003, стр.132-192
Шигырьләр // Ватаным Татарстан, 2004, 21 май.
Мине игелекле мөселман дип санавыгызны үтенәм (Лев Толстой турында) // Яшел Үзән, 2005, 3 ноябрь.
Чын кеше һәм чын язучы (А. Вергазов турында) // Яшел Үзән, 2007, № 23.
Азат күнелендә – шау чәчәкле бакча // Мәгарифәт, 2007, 5 май.
Динебез тарихы сәхифәләре // Яшел Үзән, 2007, 21 декабрь.

Шигырь һәм музыка хәраммы? // Мөселман календаре, Казан, 2010, 29 гыйнвар-4 февраль.

Мулла Иле моңнары. Шигырьләр, хикәяләр, мәкаләләр жыентыгы. // Казан, 2010.

Кадерен белик // Ватаным Татарстан, 2011, 21 май.

Тукай туган көндә // Яшел Үзән, 2011, 27 май.

Тарихларыбыз бергә үрелгән // Яшел Үзән, 2011, ноябрь.

Татар теле (5 нче сыйныф өчен дәреслек), Казан, 2012.

Теләктәшлек һәм туганлык көне // Яшел Үзән, 2012, 25 октябрь.

Шигырьләр // Мәгариф, 2012.

Киндер // Яшел Үзән, 2013, 3 май.

Минем мэхәлләм – минем мәчетем // Яшел Үзән, 2013, 3 май.

Нәсел шәжәрәсе ниләр сөйли? // Яшел Үзән, 2013, 4 октябрь, № 75.

Бәхет үзәне: шигырьләр, поэма // Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2014.

Тукай – Мулла Илендә // Ватаным Татарстан, 15.08.2015, № 119.

Аксакал язмалары. Шигырьләр, хикәяләр, мәкаләләр жыентыгы // Казан, 2017.